

KUVALIITE

RAKENTAMISTAPA- OHJEESEEN RAKENTAMISMÄÄRÄYS- KOKOELMAN OSIEN F1 JA G1 TULKINNOISTA HELSINGIN RAKENNUS- VALVONTAVIRASTOSSA

KULKUVÄYLÄT ULKOTILOISSA:

Yläkuva: ulkoluiska keskustan korttelin sisällä. Kerroksen korkuinen tasero edellyttää portaiden lisäksi myös hissiyhteyttä. Kattamaton / lämmitätämätön ulkoluiska tehdään kaltevuuteen 1/20 eli 5 %.

Keskikuva: Esteetön kävelyreitti rannassa Vuosaarella. Tasero on ratkaistu portaiden lisäksi riittävän tiheästi sijoitettujen luiskien avulla. (kuvat: Heli Koivu)

Alakuva: Luiska jäl-
kakäytävän osana Helsingin
keskustassa
(kuva: Heli Koivu)

KULKUVÄYLÄT ULKOTILOISSA:

Yläkuva: Heinolan
asuntomessut 2004.
Kuvassa on esteetön
kulkuväylä kadulta
rantaan ja laitureille.

Keskikuva: Esimerkki
luontevasti tasoerojen
ratkaisusta pihan
kulkuväylän ja pienta-
lon sisäänkäynnin
osalta Heinolan asun-
tomessuilla 2004.
(kuvat: Heli Koivu)

Alakuva: Heinolan asuntomessut
2004. Messualue sijoittuu rint-
eeseen, ja tasoerot muodostuvat
alueella suureksi. Kuvassa näkyy,
kuinka vaikeakulkuista kivipintaa
on käytetty elävöittämään kulku-
väylän reunaa. Reuna-aluetta ei
ole tarkoitettukaan kulkemiseen,
vaan sadevesien pois johtamiseen.
(kuva: Heli Koivu)

SISÄÄNKÄYNNIT JA SISÄTILOJEN KULKU- VÄYLÄT:

Yläkuva: Forumin kauppakeskus Helsingin keskustassa. Kattavan ja selkeän opastuksen merkitys korostuu suurissa hankkeissa, kuten koko korttelin laajuisten kauppakeskusten suunnittelussa. Hissien ja esteettömien reittien helppo löydettävyys ja keskeisten kulkureittien esteettömyys on sujuvan liikkumisen kannalta olennaisen tärkeää.

Keskikuva: Osa keskustan pienten liikehuoneistojen sisäänkäynneistä on muutettu esteettömäksi. Keinoja tasoeron poistamiseen ovat mm. liiketilan lattiataason lasku tai tasoeron hoitaminen tilan sisäpuolisen tai jalkakäytävälle sijoitetun luiskan avulla. Aina muutoksia ei ole mahdollista toteuttaa kohtuullisin ratkaisuin rakenteellisista syistä tai tilan puutteen vuoksi. (kuvat: Heli Koivu)

Alakuva: Näkövammaisten toimintakeskus Iiris Itäkeskuksessa. Kuvassa näkyy kulkuväylä pääsisäänkäynnille. Kulkuväylälle on asennettu näkövammaisia liikkuja opastavia kohokuvioituja opaslaattoja. Niiden soveltuvuutta kattamattomattomiin ulkotiloihin on testattu, eikä toistaiseksi ole löydetty laattatyyppejä, joka kestää koneellisen talvikunnossapidon rikkoutumatta. (kuva: Heli Koivu)

HISSI VANHAAN TALOON:

Yläkuva: Kuvassa näkyy uusi hissi sijoitettuna vanhaan arvokkaaseen porrashuoneeseen Helsingin keskustassa. Uuden hissin detajli- ja värisuunnittelussa on hyödynnetty aiheita porrashuoneen väri- ja muotokielestä.

Sijoitettaessa hissiä vanhaan taloon, on pyrittävä mahdollisuuksien mukaan esteettömään lopputulokseen. Aina tähän ei kuitenkaan päästä mm. tilojen ahtauden ja useiden tasoerojen takia. Osin esteellinenkin hissiratkaisu parantaa kuitenkin asuntojen käytettävyyttä ja lisää mm. ikääntyvien henkilöiden mahdollisuutta asua kotonaan.

Hissi voidaan sijoittaa porrassyöksyjen väliin. Parhaimmassa tapauksessa joka kerroksesta löytyy yhteistilojen tai asuntojen vyöhykkeeltä hissille soveltuva tila, joka voidaan ottaa hissikuilun käyttöön. Hissi voidaan myös sijoittaa toisen porrassyöksyn tilalle porrashuoneeseen, ja rakentaa uudet portaat rakennusrungon ulkopuolelle. Tämä ratkaisumalli ei luonnollisesti sovellu kantakaupungin vanhoihin porrashuoneisiin ja ahtaisiin pihoihin.

Alakuva: Uusi hissi on sijoitettu vanhaan arvoporrashuoneeseen porrassyöksyjen väliin. Portaita on kavennettu hissien kohdalla. Vanha koristeellinen käsijohde ja kaide on säilytetty ja sijoitettu uudelleen. Tarvittavat uudet osat on teetetty vanhan mallin mukaisesti. (kuvat: Hannu Havas)

HISSI VANHAAN TALOON:

Yläkuva: Uusi porrastorni rakennusrungon ulkopuolella Helsingissä. Uusi hissi on sijoitettu vanhan porrassyöksen tilalle.

Alakuva: Uusi hissi on sijoitettu toisen portaan tilalle. Toisen portaan paikalle on sijoitettu kapeammat portaat ensimmäisen kerroksen kohdalle, jotta myös kellarikerrokseen saadaan säilytettyä porrasyhteys.

Hissityypiksi voidaan valita läpikuljettavalla korilla varustettu hissi, joka voi pysähtyä useille eri korkeuksille, siis myös kerrosten välitasanteiden kohdalle. (kuva: Heli Koivu)

HISSI VANHAAN TALOON

Kuvat: Vanhaan omakotitaloon Helsingissä on asennettu pystyhissi (= tavallista hissiä edullisempi, matalammille nostokorkeuksille ja kevyemmille kuormille tarkoitettu hissinkaltainen nostin). Hissi nousee kellarista toisen kerroksen tasalle asti. Samassa hankkeessa myös pihanpuoleinen sisäänkäynti muutettiin esteettömäksi.

Pystyhissin asentaminen mahdollistaa asukkaan asumisen kotonaan sekä itsenäisen liikkumisen rollaattorin avulla kodin sisällä. Sisäänkäynnin muutoksen johdosta itsenäinen liikkuminen rollaattorin avulla onnistuu myös kodin ulkopuolella.

Pystyhissin asentaminen olemassa olevaan pientaloon on kallis operaatio varsinkin silloin, kun siihen ei olla etukäteen varauduttu tilavaruksen ja kantavien rakenteiden sijoittelun osalta. Silloin saattaa myös käydä niin, ettei sopivaa sijoituspaikkaa kerroksista löydy. (kuvat: Pertti Kiviniemi)

ASUINKERROSTALON SISÄÄNKÄYNTI

Yläkuva: Esteetön asuinkerrostalon sisäänkäynti Vuosaaressa. Esteettömyyttä parantavia seikkoja kuvan sisäänkäynnillä ovat mm. riittävän suuri katos, kunollinen ulko-oven vedin, tason ratkaiseminen maanpintaa loivasti luiskaamalla pois päin rakennuksesta sekä ritilän upottaminen kiveyksen tasoon ulko-oven edessä.

Keskikuva: Asuinkerrostalon kadun puoleinen sisäänkäynti on saatu esteettömäksi luiskaamalla sisäänkäynnille johtava kulkuväylä. Kuva on Vuosaaresta.

Alakuva: Kadun puoleinen porrasyhteyden takana oleva esteellinen sisäänkäynti, jossa tilaa olisi luiskayhteyden tekemiseen tontin puolella. Kuva on Vuosaaresta.
(kuvat: Heli Koivu)

ASUINKERROSTALON SISÄÄNKÄYNTI

Yläkuva: Asuinkerrostalon pihan puoleinen sisäänkäynti Vuosaassa. Porrasyhteyden lisäksi on rakennettu luonteva, loivasti nouseva kulkureitti, joka johtaa portaattomasti sisäänkäyntitasanteelle. (kuva: Heli Koivu)

Keskikuva: Uusia asuinkerrostaloja Viikissä. Kerrostalotonteilla saattaa olla suuriakin korkeuseroja. Esteettömien kulkuväylien rakentaminen on silloin haasteellista ja vaatii huolellista suunnittelua alkuvaiheen luonnoksista ja toimintojen sijoittelusta lähtien. (kuva: Pertti Kiviniemi)

Alakuva: Tällä hetkellä rakennuslupakäsittelyyn tulee runsaasti hankkeita, jossa olemassa oleva toimisto- tai teollisuusrakennus muutetaan asuintaloksi. On tärkeää linjata periaatteet, joiden mukaan esteettömyyskysymyksiä ulosmitataan näissä kohteissa. Muutettaessa koko rakennuksen käyttötarkoitusta, edellytetään lähtökohtaisesti esteettömyydeltä uudisrakentamisen tasoa. Poikkeamisia saatetaan kuitenkin joutua myöntämään mm. rakenteellisten lähtökohtien vaikeuden takia. (kuva: Pertti Kiviniemi)

Vasen yläkuva: Kuvassa on Fennia-korttelissa vanhassa rakennuksessa sijaitsevaan liiketilaan tehty esteetön sisäänkäynti. Vieressä näkyy myös porrasyhteyden takana oleva esteellinen sisäänkäynti.

Oikea yläkuva: Yksi Fennia-korttelin esteettömistä sisäänkäynneistä. Osa kadun ja sisätilojen tasoerosta on hoidettu luiskaamalla pitkän tuulikaapin lattia. Esteettömien reittien löytäminen oli hankkeessa erityisen haastavaa, sillä korttelia ympäröivien katujen ja korttelin rakennusten saman kerroksen lattiatasojen korkeusasemat vaihtelivat toisiinsa nähden. Tällöin myös riittävän opastuksen merkitys korostuu.

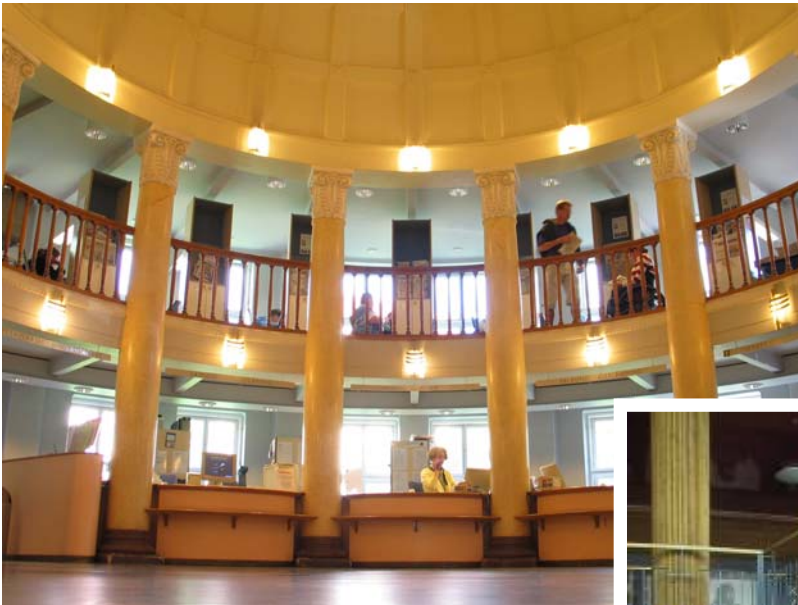
Alakuva: Esteettömän sisäänkäynnin toteuttaminen vanhassa suojellussa arvorakennuksessa voi olla vaikeaa lähtökohtien takia. Kuvassa on sisäänkäynti Pohjois-Esplanadin varrelta. Portaita on sekä ulko- että sisäpuolella ja rakennus on kiinni jalkakäytävässä.
(kuvat: Heli Koivu)

JULKISET RAKENNUKSET

Yläkuva: Kuvassa on tyylikkäästi hoidettu sisätilojen matalahko tasoero Fenniakorttelissa. Portaiden viereen on asennettu kuiluton pystyhissi, jonka nostotason pintamateriaali on sama kuin ympäröivän lattian. Ratkaisu on portaaseen sijoitettavaa hissiä huomattavasti mukavampi käyttää ja lopputulos sulautuu ympäristöön hyvin.

(Kuva: Heli Koivu)

Keskikuva: Kuvassa Kallion kirjaston keskiaulaa. Kirjastoon on peruskorjauksen yhteydessä tehty esteetön sisäänkäynti, liikkumisesteisillekin soveltuvat wc-tilat, sekä sijoitettu tiloihin huomaamattomasti ja tyylikkäästi istuva läpikuljettava hissi, jolla päästään varsinaisten kerrostasojen lisäksi myös niiden välissä sijaitsevalle kuvassa näkyvälle parvitasolle.

(Kuva: Invalidiliitto / VYP)

Alakuva: Kuvassa on Fenniakortteliin sijoitettu kuilullinen läpikuljettava pystyhissi, joka on hyvä ratkaisu korttelin lukuisten sisäisten pienempien tasoerojen hoitamiseen.

(kuva: Heli Koivu)

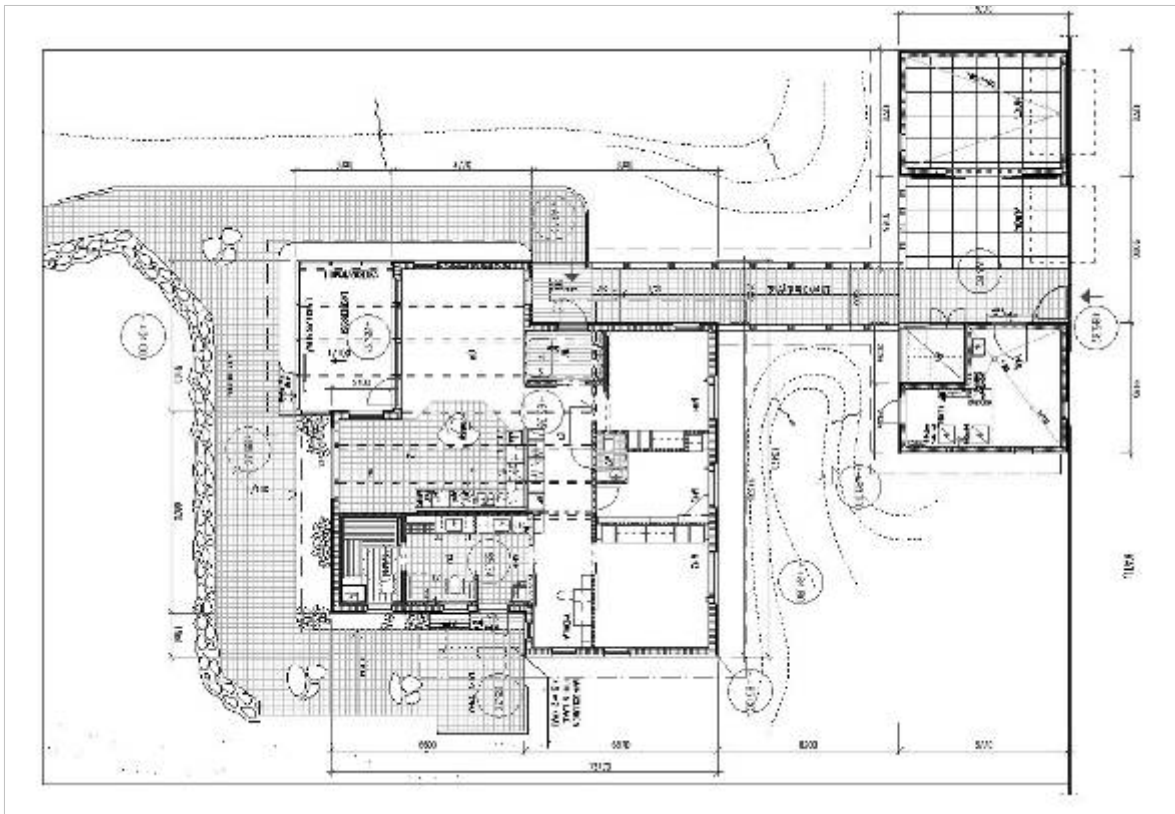

PIENTALOT (OMAKOTI-, PARI- JA RIVITALOT):

Kuvat: Heinolan asuntomessuilla 2004 yhtenä messukohteena oli esteetön pientalo Puoshaan Puu-Villa.

Talo oli kooltaan 127 m² eli kohtuullisen kokoinen, jopa pienehkö omakotitalo. Tilojen sijoittelulla ja huolellisella suunnittelulla talon pohjaratkaisu on kuitenkin saatu esteettömäksi. Sisäänkäynnille johtaa katettu luiskattu reitti autokatoksesta.

(Yläkuva: Heli Koivu, alakuva: arkkitehtitoimisto Satu Päivärinte Oy)

PIENTALOT (OMAKOTI-, PARI- JA RIVI- TALOT):

Yläkuva: Lehtovuoren asuinalue Konalassa. Kuvassa on esimerkki ns. tiivis ja matala- tyyppisestä rakentamisesta, joka on yleistymässä Suomessa. Kuvan talot ovat erillistaloja ja ne on rakennettu aivan kiinni katulinjaan. Katujulkisivut ovat suhteellisen kapeita, ja esteettömän sisäänkäynnin järjestäminen kadun puolelta voi olla vaikeaa. Pysäköintipaikat löytyvät kadun varrelta.

Keskikuva: Uusia rivitaloja Vuosaarella. Kuvassa näkyy talon pääsisäänkäynnin julkisivu sekä portaat sisäänkäynnille. Rivitaloissa ja "tiivis ja matala"- rakentamisessa on usein samantyyppisiä ongelmia esteettömän sisäänkäynnin järjestämisessä.

Alakuva: Uutta pientalotuotantoa Porvoon Länsirannalla. Rakennusten sisääntulokerroksen lattiatasoa on nostettu ylemmäs, kuin mitä rakenteelliset ratkaisut edellyttäisivät. Nostolla halutaan estää suora näkyvyys kadulta asuntojen sisään. Rakennukset on sijoitettu aivan katulinjaan kiinni.
(kuvat: Heli Virkamäki)

PIENTALOT (OMAKOTI-, PARI- JA RIVITALOT):

Kuva: Pientalo Espoon Friisilässä rinnetontilla. Alarinteen puolelta esteettömän kulkuväylän ja sisäänkäynnin järjestäminen on vaikeaa. Jos tontille voidaan järjestää kulku ylärinteen puolelta, esteettömän reitin ja sisäänkäynnin järjestäminen onnistuu. Kuvan tapauksessa tontin autopaikat oli sijoitettu alarinteen puolelle. Autopaikalta muodostuu pitkä ja jyrkkä kulkureitti ylärinteen puoleiselle sisäänkäynnille.

Keskikuva: Pientalon esteetön sisäänkäynti Porvoon Länsirannalla.
(kuvat: Heli Virkamäki)

Alakuva: Rivitaloasumista Vallilassa. Esteettömän sisäänkäynnin järjestäminen kadun puolelta on vaikeaa tilan puutteen vuoksi. Rakennus tulee aivan jalkakäytävään kiinni, ja asuntojen katujulkisivut ovat kapeita.
(kuva: Heli Virkamäki)

